

EL LLIBRE *RECTORIA DE SANTA MARIA DE RIBELLES*,
SITUADA EN LA VEGUERIA DE AGRAMUNT,
BISBAT DE URGELL (911-1796)
DE L'ARXIU DEL BARÓ DE RIBELLES

Aquestes notes només han de servir per donar notícia d'un llibre, fins ara desconegut, que havia format part de l'arxiu del baró de Ribelles. La baronia de Ribelles (actual municipi de Vilanova de l'Aguda, de la comarca de la Noguera) fou venuda pels Ribelles, l'any 1418, als Ponts, que la conservaren fins el 1671, any en què la van vendre als Montserrat, marquesos de Tamarit. L'any 1753, fou comprada pel barceloní Domènec de Duran i de Múxiga. Els Duran la conservaven a mitjan segle XIX i, l'any 1871, els seus hereus la van vendre a Josep de Bofarull.¹ L'arxiu dels Duran fou incorporat, aleshores, al de la família Bofarull, que continua conservant-lo. Des de l'any 2001 és consultable, mitjançant una còpia digital, a l'Arxiu Nacional de Catalunya (abraça els anys 1251-1958). Potser fou arran de l'estroncament dels Duran i de la darrera venda de la baronia de Ribelles que alguns documents del seu arxiu es van dispersar o perdre. A més del llibre que motiva aquestes notes, també palesen aquesta dispersió alguns altres documents solts que han estat ingressats, els darrers anys, a l'Arxiu Nacional de Catalunya arran compravendes diverses².

Aquest llibre és un infoli amb cobertes de pergamí que fou format o conclòs a les acaballes del segle XVIII —no pas abans del 1796— o bé els primers anys del XIX, sens dubte per encàrrec d'Anton de Duran i de Bastero. A la coberta superior hi fou escrit el títol, amb bona lletra gruixuda del segle XVIII, *Rectoria de Santa Maria de Ribelles, situada en la vegueria de Agramunt, bisbat de Urgell*. Tot el llibre fou identificat amb la signatura «Nº 134», que cal pensar que era la que li pertocava dins de la classificació i descripció general que tenia aleshores l'arxiu de la baronia. A cada document del llibre, en un segon nivell d'identificació, li fou assignada una lletra seguint ordre

1. Pere CATALÀ, *Els castells catalans*, VI, Primera part, Barcelona: Rafael Dalmau, Editor, 1979, p. 510-511.

2. Ramon PLANES I ALBETS, «El *Viatge a Madrid* de 1784 d'Anton de Duran i de Bastero, baró de Ribelles», *Arxiu de Textos Catalans Antics*, 25 (Barcelona, 2006), p. 411-439. L'any 2009, ingressà a l'Arxiu Nacional de Catalunya l'acció número 1298 de la Reial Companyia de Comerç de Barcelona, a nom d'Anton de Duran i de Bastero, datada a Barcelona el 28 de febrer de 1759, que il·lustra el fulllet *Iniciativa per al foment dels arxius empresarials històrics*, [Barcelona]: Generalitat de Catalunya, Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació, Departament d'Economia i Finances, Arxiu Nacional de Catalunya, [2010].

alfabètic i amb dues sèries, una que va de la lletra A a la Z i una altra que comença AA i acaba AP. El llibre és encapçalat per un índex o sumari que conté la descripció de cada document segons l'ordre amb què foren enquadernats, que és el de la seva corresponent signatura alfabètica. Aquest sumari (17 pàgines, només les 13 primeres de les quals foren numerades) denota que fou escrit per tres mans diferents en el decurs de la segona meitat del segle XVIII. La hipòtesi més versemblant és que començà essent un lligall de documents encapçalat per l'esmentat índex o sumari, que s'hi anaren afegint nous documents i que, el 1796 o no pas molt de temps després, tot el grup fou enquadernat.

Més que no pas d'un document, es tracta, per tant, d'un contenidor de documents, perquè no és altra cosa que un aplec de documents de l'arxiu de la baronia que foren reunits, descrits i enquadernats. Com indica el seu títol, fan referència a l'església parroquial de Ribelles, que és situada a tocar del castell de Ribelles. La finalitat de formar aquest llibre fou, d'entrada, d'ordre pràctic, de cara a facilitar una consulta més fàcil i directa dels documents principals de l'arxiu relacionats amb l'església parroquial de Ribelles. En darrer terme, emperò, obee a una actuació de caràcter patrimonial.

Els Duran, com a barons de Ribelles, gaudien del dret de patronat de la rectoria de Ribelles i així els fou reconegut mitjançant una reial cèdula del 8 d'agost de 1769. Per obtenir-la, Domènec de Duran i de Múxiga havia fet elaborar (1768) un «Breve resumen de los títulos en que se manifiesta que Dn. Domingo Duran y de Múxiga, como a señor que es del castillo y baronía de Ribellas, le compete el drecho de presentar, en todos tiempos, la retoría de Santa María de Ribellas», que fou presentat a Madrid i que també és inclòs al llibre. La formació d'aquest lligall esdevingut, al final, llibre, deuria començar essent baró Domènec de Duran, amb la finalitat d'ajudar a obtenir l'esmentada reial cèdula. Les primeres línies del seu índex o sumari també ho fan pensar:

«Ab lo acte ja calendat en 17 juny 1753, en lo foli 1167, n° 133, Lletra A, Dn. Domingo de Duran y de Múxiga, senyor jurisdiccional de la baronia de Ribelles, no sols comprà la dita baronia sinó també sos drets, ab los quals té lo dret de patronat actiu o dret de presentar persona hàbil y suficient per la rectoria o regir la cura de ànimas de la parroquial iglésia de la dita baronia, com ab més individuació se deixa vèurer en lo calendat acte. Y respecte que dit Sor. Dn. Domingo, com a tal senyor de Ribelles, és patró cert e indubitat de dit patronat en totas espècies de vacants de la citada rectoria, ja sien per resignes com altrament, se nòtan los documents justificatius de son dret».

Anton de Duran i de Bastero, el seu fill i successor a la baronia, incorporà al lligall altres documents posteriors també referents a l'església parroquial de Ribelles, com és ara més presentacions i col·lacions de nous rectors, la concessió del casal del castell de Ribelles al rector per tal que hi fes estada, sense pagar-ne lloguer al baró, o les llicències episcopals per fer una capella parti-

cular a la torre del baró, i, a les acaballes de la seva vida, ho hauria fet enquadernar tot.

El llibre ens ha arribat complet i en un estat de conservació molt correcte, només amb el desperfecte menor d'haver-se desencolat el cos —ben cosit encara— de les cobertes. Tot i que actualment és una pràctica ben poc acceptada, és evident que la seva formació ha ajudat molt a evitar la dispersió dels documents que en formen part. Encara que, també, formar-lo significà de posar junts un seguit de documents alguns dels quals són formalment molt vistosos, la qual cosa podria haver afavorit de retirar-lo o extreure'l de la resta del fons.

Conté 41 documents o unitats individualitzades que abracen els anys 911-1796. Foren enquadernats per ordre cronològic, llevat d'alguna excepció. Cada document o unitat és formada, gairebé sempre, pel document original, un trasllat o còpia i un regist d'extensió variable. Una dotzena dels documents són pergamins, que foren plegats quan calia i cosits, destacant-ne diverses butlles papals, que conserven el seu segell de cera o bé de plom.

Tot i que els documents reculin al segle X, la major part de contingut del llibre no és anterior a mitjan segle XV, és a dir, l'aplec documenta sobretot la baronia des que fou adquirida pels Ponts. Només els dos primers són anteriors.

El primer, que seria de l'any 911, tot contenint «la fundació y dotalia de la rectoria de Santa Maria de Ribellas, del bisbat de la Seu d'Urgell, ab la qual Ramon Gombaldi, señor de Ribellas, y Sicarda, sa muller, se quedaren per ells y los seus successors lo dret de presentar dita rectoria de Santa Maria de Ribellas», és un document espuri i fals. El llibre no conté pas un 'original' d'aquest document sinó un trasllat en pergamí datat a Barcelona el 20 de maig de 1532. És degut al notari Gaspar Pon[t]s, que es deia ser-ho per l'autoritat apostòlica però sense esment de cap localitat, i que hi anotà que era un transsumpte fet a partir de «suo vero originali et cum eodem veredice comprobatum cum spacis in eodem dimisis in quibus propter vetustatem elitiens originalis caracteres legi non poterant». El pretès document del segle X que trasllada és datat «Actum est hoc die quarta in ecclesia iam subscripta, V^o kalendas decembris anno sub incarnatione Domini nostri Jesuchristi X. M^o. XI°». Aquest notari Gaspar Ponts deu ser el Gaspar de Ponts rector de Ribelles, degà de Tortosa i protonotari apostòlich que compareix en un altre document del llibre (R), segons el qual, l'any 1531, va anar a Roma i en va dur un seguit de relíquies per a l'església parroquial de Ribelles. És versemblant que fos de la nissaga baronial dels Ponts. El mateix pergamí conté la següent notícia dorsal del segle XVI: «Instrument de dotalia com se mostre que lo senyor del castell de Ribelles és patró de la rectoria de dit castell. Y à n'i altre com aquest y és milor perquè y és lo decret de l'ofissial de Barcelona ont s'és tret. Aquest no-l mostres sinó forsadament o que agueses perdut lo altre que està ab les escriptures de la rectoria».

El fet que aquest pretès document de l'any 911 fos traslladat l'any 1532 probablement deu tenir relació amb la discussió de què era objecte, aquells

anys, el dret de patronat dels Ponts damunt l'església parroquial de Ribelles. El llibre conté diversos documents que denoten les seves intenses gestions i com acabaren reeixint, destacant una butlla papal del 1544 que els confirmà el dret de patronat.

El segon document recollit al llibre és una convinença del segle XII. És un simple regest, escrit quan fou format el lligall, i s'hi diu que el document «se troba en lo arxiu de la Iglésia de Urgell». En aquest cas es tracta d'un document conegut i acceptat per la bibliografia.³

Juntament amb el llibre, ens ha arribat una trentena i escaig de documents solts dels anys 1795-1804. Gairebé tots formen part d'un plec en quart que formà el baró de Ribelles i que intitulà *Pretendents per la rectoria de Ribellas*.

El 27 de novembre de 1795 morí el rector de Ribelles, de manera que tot seguit s'inicià el procés que havia de dur a nomenar el seu successor. Anton de Duran i de Bastero, com a patró de la rectoria, hi tenia un paper determinant. Es tracta, sobretot, de cartes adreçades al baró per preveres que aspiraven a la rectoria i, també, per altres persones que recomanaven algun dels candidats. És una correspondència que reflecteix força bé la interioritat del procés de triar un rector el nomenament del qual no depenia exclusivament del bisbe sinó, determinantment, del senyor feudal. Un que li recomanava de donar «eix bossí de pa a un capellà molt amich meu» recordava al baró de Ribelles: «V. m. ja sap, los bisbes tots són jalosos y y no-ls fa ple que ningun dels que ténan eix dret ne preséntia, que totas voldrían ells donar-las [*les rectories*]». El baró respongué a un dels pretendents que el tindria en compte, però fent-li saber també «que tinch molts empeños y molts pretendents». Tot sembla indicar que la rectoria de Ribelles era una bona rectoria, també perquè foren diversos els rectors veïns que la pretenien.

Per facilitar el coneixement del contingut del llibre no publico l'esmentat índex o sumari que l'encapçala sinó la transcripció íntegra del regest que precedeix cada document o unitat de què es format. Quan hi ha més d'un regest del mateix document, he triat el que m'ha semblat més explícit. Els diversos documents o unitats no són numerades i, per facilitar-ne la identificació, les he numerat entre claudàtors [1-41] amb l'afegitó de la nota descriptiva sumària dels documents solts al·ludits, dels anys 1795-1805, ajuntats al llibre. També poso entre claudàtors les notes sobre el nombre de folis de cada document o bé la notícia si es tracta d'un pergamí. Tot seguit, hom trobarà també la transcripció íntegra de set cartes del plec *Pretendents per la rectoria de Ribellas*, referents a l'apuntat procés de presentació i nomenament d'un nou rector de Santa Maria de Ribelles, l'any 1795.

En escriure aquestes notes, el llibre *Rectoria de Santa Maria de Ribelles, situada en la vegueria de Agramunt, bisbat de Urgell* encara és a la seu de la

3. *Catalunya romànica*, XVII, *La Noguera*, Barcelona: Enciclopèdia Catalana, 1994, p. 448.

Subdirecció General d'Arxius del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya, però amb la resolució signada que estableix el seu ingrés a l'Arxiu Nacional de Catalunya, on podrà ser consultat, tot formant part de la seva col·lecció de manuscrits i documents textuais solts.

I

Repertori dels documents enquadrats al llibre Rectoria de Santa Maria de Ribelles, situada en la vegueria de Agramunt, bisbat de Urgell.

[1] 911. Còpia autèntica de un transumpto se féu als 10 de juny de 1522 de la fundació y dotalia de la rectoria de Santa Maria de Ribellas, del bisbat de la Seu d'Urgell, ab la qual Ramon Gombaldi, señor de Ribellas, y Sicarda, sa muller, se quedaren per ells y los seus successors lo dret de presentar dita rectoria de Santa Maria de Ribellas.

És còpia autèntica del transumpto en lo arxiu de la rectoria de Ribellas, la qual ha treta autèntica Agustí Moga y Estrada, notari de Sanahüja, als 29 desembre de 1768. N° 134. A. [8 f. i un pergami solt plegat, que és un trasllat del document del segle X suara descrit, atorgat per Gaspar Ponts, notari per l'autoritat apostòlica, datat el 20 de maig de 1532 i també signat per Rafael Puig i Joan Castellar, notaris públics de Barcelona per l'autoritat reial i testimonis].

[2] 1187. Concòrdia entre la iglésia de Urgell y Gombau de Ribellas y Marquesa, sa muller, sobre moltras cosas y, entre ellas:

Primo difiniren y evacuaren perpètuament al bisbe e iglésia de Urgell la meytat de las primícias de Barbens y de Monsor y la altre meytat tinga la iglésia de Ribellas.

Secundo, totalment evacuaren a dit bisbe e iglésia de Urgell la iglésia de Ribellas, ab todas las cosas a ella pertañents y que podran pertañer, de manera que tinga perpètuament de aquells y de sos successors la líbera y absoluta institució de aquella iglésia, ni a dita institució per qualsevol rahó púgan contradir al bisbe ni al rector de aquella iglésia, ni a sos clergues, per alguna exacció o gravamen.

3° concediren a dit bisbe e iglésia tota la dècima de tota la dominació y iglésia que alesoras tenia en Balaguer, en tots altres, emperò, delmes, tinga íntegra la quarta part.

4° difiniren lo castell de Vilamajor y de Someya y tot quant allí tenían y exigían de qualsevol manera.

Feta fonch dita concòrdia a 8 dels idus de juny 1187 y se troba en lo arxiu de la Iglesía de Urgell.

En lo registre de la Cúria del Vicariat General de Urgell, baix lo mes de novembre de 1438, se troba un instrument públich del juspatronat de la iglésia parroquial de Ribellas.

Mossèn Miquel Mir, notari de Barcelona, té la àpoca dels vint sous fa la rectoria de Monfalcó a la de Ribellas, de l'any 1549, a 10 de juliol. Mossèn Francesch Vilella, notari, té lo capbreu, que també ho confessa. N° 134. B. [2 f.].

[3] 1441. Presentació de la rectoria de Ribelles feta per Dn. Joan de Pons, senyor del castell y baronia de Ribelles, a favor del Rnt. Bernat Bosquet, prebère de Sanahüja, vacant per mort del Rnt. Galceran de Gósol, son últim obtentor. En poder de Joan Torrents, notari de la vila de Sanahüja, a 28 de setembre 1441. N° 134. C. [4 f. i el pergamí original].

[4] Col·lació feta per lo vicari general de Sa Santedat a Gaspar de Pons, de la rectoria de Ribelles, en virtut de resigna a ell feta per Lluís de Cardona, rector de aquella, com és de vèurer en lo breu de dita col·lació, dat en Roma a 10 de juny 1529. N° 134. D. [Pergamí original, plegat, amb el seu segell de cera].

[5] Edicte dat en Barcelona, a 30 de juny 1529, manat publicar per lo Il·le. Anton Joan Filella, àlias Tord, canonge de la santa iglésia de Barcelona, com a jutge y executor apostòlich del breu de Sa Santedat Clement Papa VII, dat en Roma en lo dia antes de las calendas de maig en lo any 6 de son pontificat, ab qual edicte fou manat comparèixer a totas y qualsevols personas que tinguessen o pretenguessen tenir dret en lo patronat actiu o dret de presentar persona hàbil y suficient a la rectoria de Ribelles, respecte que algunas personas se havían jectat de que a Dn. Joan de Pons, senyor temporal del lloch y baronia de Ribelles, no li pertanyia dit patronat actiu quant est deya li espectava per lo títol de la fundació de la mateixa rectoria de Ribelles y de estar en possessió de presentar y haver presentat ell y sos ascendents persona suficient per a administrar y regir la cura de ànimas de la parroquial de la mateixa baronia, y persò foren citadas ditas personas y inhibits tots tribunals peraquè compareguessen en lo de dit comissari apostòlich que tenia format en Barcelona. Y a dit efecte foren despatxats cartells y publicats en la iglésia de Ribelles en la hora de la celebració de la missa major, a 23 agost de 1529. N° 134. E. [3 f., document original de paper, plegat].

[6] Butlla apostòlica de la Santedat de Pau III Papa ab què, a instàncias del noble Dn. Joan de Pons, senyor del castell y baronia de Ribelles, confirma lo juspatronat actiu de la rectoria de Ribelles, que espectava al dit Dn. Joan de Pons y als seus successors de dit castell en qualsevol cas de vacació, encara que sia de resigna. Dada en Roma a las nonas de mars 1544. N° 134. F. [4 f. i el pergamí original, plegat, amb el seu segell de plom].

[7] Butlla apostòlica de la Santedat de Pau III Papa ab què, a instàncias del noble Dn. Joan de Pons, senyor del castell y baronia de Ribelles, confirmà lo juspatronat actiu de la rectoria de Ribelles, que espectava al dit Dn. Joan de Pons y als seus successors de dit castell en qualsevol cas de vacació, encara que sia de resigna, dirigida a l'Il·lm. de Urgell, a fi de que se donia compliment a la dita butlla y facultat concedida a dit Dn. Joan de Pons per la nominació de rector de Ribelles, dada en Roma a las nonas de mars 1544. N° 134. F. [sic] [Pergamí original, plegat, amb el seu segell de plom].

[8] 1554. Col·lació feta per lo Sr. Bisbe de Urgell a Melcior de Pons, clergue tonsurat, de la rectoria de Ribelles, vacant per mort del magnífich Gaspar de Pons, degà de Tortosa, la qual està a presentació y dret patronat del senyor del castell de Ribellas, per lo qual, eo per Gispert de Pons, donsell, señor de dit castell y patró de dita iglésia, fou presentat lo dit Melcior de Pons. Consta de dita col·lació feta en Barcelona a 10 de setembre 1554. N° 134. G. [6 f. i el pergamí original, plegat, amb el seu segell de paper].

[9] Col·lació feta per lo eminentíssim senyor cardenal Pere de Sant Esteve, delegat a latere de la Santa Sede Apostòlica, al rey de Aragó Dn. Alfonso, a favor de Grau de Grau de [sic] Las Casellas, rector de Ribellas, presentat per Joan de Pons, señor del castell de Ribellas, patró de dita iglésia, com a estar en pacífica pcessió de presentar persona idònea a dita iglésia en qualsevol cas de vacació. Apar de dita col·lació en forma de indult donada per Sa Eminentíssima en lo castell de Urgell, a 2 de las calendas de juliol de l'any 13 del pontificat de Sa Santedat Martí Papa V. N° 134. H. [2 f. i el pergamí original, plegat i mancat del seu segell].

[10] Suplicació feta a Sa Santedat per Joan de Pons, señor de Ribellas, Eleonor, sa muller, y Gaspar de Pons, germà de dit Joan, ab la qual demanaren a Sa Santedat diferents indulgèncias, absolucions de tots crims, de eregir altar en qualsevol part, etc. Y se'ls fou concedit als [en blanc]. N° 134. I. [2 f. i un pergamí il·luminat, amb diversos sants i escuts d'armes, plegat, sense data].

[11] 1584. Col·lació y pcessió de la rectoria de Ribellas a favor de Bernat de Planella, clergue, presentat per lo procurador de la Sra. Dª Àngela de Pons y de Planella, viuda de Joan de Pons, señor de dita baronia, a 12 de abril 1584. N° 134. K. [4 f.].

[12] 1585. Col·lació feta per lo vicari general del Sr. Bisbe de Urgell a Bernat de Planella, clergue, de la rectoria de Ribellas, vacant per simple resigna, en poder de dit vicari general, feta per Bernat Cuyner, últim pcessor de aquella, la qual col·lació fou feta en lo castell de Sanahüja a 26 de mars de 1585. N° 134. L. [2 f. i un pergamí plegat].

[13] 1591. Col·lació y pcessió de la rectoria de Ribelles a favor del Rt. Pere Màrtir Tàrrega, prebere, presentat per Dn. Gispert de Pons, senyor de Ribelles, als 3 setembre 1591. N° 134. M. [8 f. i un pergamí plegat amb el seu segell de paper].

[14] Col·lació de la rectoria de Ribelles feta per lo Il·lm. de Urgell a favor de Pere Màrtir Tàrrega, prebere, presentat per Dn. Gispert de Pons y de Planella, senyor de la baronia de Ribelles. Dada per Sa Il·lma. en Vilamitjana, a 3 de setembre de 1591. N° 134. M. [sic] [Pergamí plegat, amb el seu segell de paper].

[15] Possessió presa de la rectoria de Ribelles per lo Rnt. Pere Màrtir Tàrrega, prebere, per col·lació de aquella a ell feta per lo Il·lm. de Urgell, vacant per mort del Rnt. Bernat de Planella. En poder de Francisco Vilella, notari públich de Sanahüja, a 12 de setembre de 1591. N° 134. N. [4 f.].

[16] Col·lació y pcessió de la rectoria de Ribelles a favor de Maurici Casanovas, prebere, presentat per Dª Massiana de Pons y Desvilaró, viuda de Dn. Gispert de Pons, senyor de la baronia de Ribelles, als 21 mars 1625. N° 134. O. [4 f.].

[17] Butletó de Roma per ordenar-se de presbítero dins una o quatre festas consecutives Joseph Bardaxí, rector de Ribellas, donat en Roma per lo Papa Innocèncio Desè, a 7 dels idus de agost 1648. N° 134. P. [9 f. i un *pergamí plegat amb el seu segell de plom*].

[18] Col·lació y pcessió de la rectoria de Ribelles a favor de Joseph Bardaxí, presentat per Dn. Joseph de Pons, baró de Ribelles, als 10 de jané 1648. N° 134. Q. [8 f.].

[19] 1531. Cathàlogo de las santas relíquias que se venéran en la iglésia parroquial de Santa Maria de Ribelles, bisbat de Urgell, las que aportà en lo any 1531 de Roma lo Il·le. Sor. Dn. Gaspar de Pons, rector de Ribelles y dagà de Tortosa, protonotari apostòlitch, etc. N° 134. R. [4 f.].

[20] 1653. Col·lació y pcessió de la rectoria de Ribellas a favor del Rnt. Francisco Armengol, presentat per Dn. Joseph de Pons, baró de Ribellas, als 30 de desembre de 1653. N° 134. S. [12 f.].

[21] Col·lació y pcessió de la rectoria de Ribellas a favor de miser Emanuel Llenes y de Malla, presentat per Dª Francesca de Pons y de Àger, viuda de Dn. Joseph de Pons, baró de Ribellas, als 23 de agost 1659. N^a 134. T. [8 f.].

[22] 1701. Col·lació y pcessió de la rectoria de Ribellas a favor de Thomàs Vives y Llorens, clergue, presentat per Dª Geltrudis de Camporrells y Montserrat, marquessa de Tamarit y baronessa de Ribellas, als 10 de juny 1701. N° 134. V. [4 f.].

[23] 1715. Presentació de la rectoria de Ribellas feta per la Il·lre. Dª Geltrudis de Camporrells y Montserrat, marquesa de Tamarit y baronessa de Ribelles, a favor del Rt. Francisco Vives, prebere, feta en Madrid a 27 de setembre 1715. N° 134. X. [4 f.].

[24] 1715. Col·lació de la rectoria de Santa Maria de Ribellas feta per lo Il·lm. Sr. Bisbe de Urgell (inseguint sentència per son vicari general proferrida contra lo procurador fiscal de Sa Il·lma. Y en virtut de la presentació feta per Dª Gertrudis de Camporrells y de Monserrat, marquessa de Tamarit y baronessa de Ribellas) al Rt. Francisco Vives, prevere, als 22 de desembre de 1715, lo qual ne prengué pcessió als 24 de dit mes y any. N° 134. Y. [4 f.].

[25] 1715. Còpia autèntica del procés vertent en la Cúria Ecclesiàstica de Urgell per y entre lo procurador fiscal de dita Cúria, de una, y lo Rt. Francisco Vives, prevere, de part altre, en lo qual plet, als 18 de desembre 1715, fou declarat que lo dret de presentar la rectoria de Ribellas pertania a Dª Gertrudis de Camporrells y Montserrat, marquessa de Tamarit y baronessa de Ribellas, com a senyora y pcessora de dita baronia de Ribellas. Escribà de cita Cúria, Anton Cassany, notari. N° 134. Z. [26 f.].

[26] 1763. Ribellas. Per la rectoria y Casa Desmera. Certificat pres a instàncies de Dn. Domingo de Duran dels llibres de l'arxiu de la rectoria de Ribellas, ab los quals se justifica que la baronia de Ribellas concisteix ab los llochs de Ribellas, Alsina, Vilalta y Guardiola, y que de tots se conpon una sola rectoria baix la invocació de Santa Maria de Ribellas. Y per consegüent no poden aseñalar sinó una sola casa per Desmera, ab tots dits quatre llochs, majorment no avent may estat sufragània ningun de dits llochs. En poder de Joseph Martí y Malet, notari públic de la vila de Thorà, a 24 de juny de 1763. N° 134. AA. [4 f.].

[27] 1763. Certificat y declaració feta per lo Rt. Francisco Vives, prevere y rector de Ribellas, que la baronia de Ribellas, de la qual és señor y decimador universal Dn. Domingo de Duran, encara que concisteix ab quatre llochs, que són Ribellas, La Alsina, Vilalta y Guardiola, no té sinó una sola iglésia parroquial, construhida en lo lloch de Ribellas, ab unas solas fonts baptismals y un sol pàrroco, lo qual, per si o per son vicari, administra los sants sagraments des de dita iglésia del lloch de Ribellas a tots sos feligresos y abitants de altres llochs.

Que, encara que en cada un dels altres llochs, esto és, La Alsina, Vilalta y Guardiola, hi aja capella, és sens reserva ni fonts baptismals, y que no té obligació de dir-i missa ni en los dias de festa ni de treball, y que quant ho executa és per la comoditat de aquells feligresos y mediant la caritat li donan.

Que en dits quatre llochs no y ha sinó un batlle y tres regidors, los quals cúydan del govern polítich de dits quatre llochs y demés apertañent, y de la cobransa del Real Catastro, lo qual va dirigit solament anal lloch de Ribellas y no a ningun altre de dits llochs.

Que la dècima de dita baronia, eo de dits quatre llochs, pertany a dit Dn. Domingo de Duran.

Y, finalment, que per ésser tots los quatre dits llochs una sola parròquia se an notat sempre y se nòtan las partidas dels que naxen, moren y se càsan en tota la baronia, o bé sia en dits quatre llochs, per lo rector de dit lloch de Ribellas, etc.

Més, me va remètrer dit Sr. Martí, notari de Thorà, altre certificat tret lo mateix dia dels llibres de las visitas de Ribellas, tot lo que remetí al Sr. Pujals de Madrid. Y avent-li demanat autèntich est últim certificat al juny de 1765, respon no aver-se'n quedat còpia en lo manual. En poder de Joseph Anton Martí, notari públic de Thorà, als 24 de juliol de 1763. N° 134. AB. [4 f.].

[28] 1768. Còpia del pedimento dado en 16 de noviembre 1768 en Madrid, a la Real Cámara, por parte de Dn. Domingo de Duran, de Barcelona, pretendiendo el derecho de presentar en todos tiempos y meses la retoría de Santa María de Ribellas, del obispado de la Seo de Urgel, por ser laical y pertenecer su presentación al barón y pcessor del castillo y baronía de Ribellas. Per a formar dit pediment, dit Sor. Dn. Domingo de Duran, en 6 agost de 1768, embià a son agent en Madrit un resumen dels títols tenia, fahents per dit fi, que se logrà ab la Real Cèdula de lletra AD en lo present llibre. Y dit

resumen signat del mateix número y lletra del mateix pediment és immediatament después de ell. N° 134. AC. [8 f.].

[29] *Retoria de Santa Maria de Ribellas. Breve resumen de los títulos en que se manifiesta que Dn. Domingo Duran y de Múxiga, como a señor que es del castillo y baronía de Ribellas, le compete el drecho de presentar, en todos tiempos, la retoría de Santa María de Ribellas, del obispado de la Seo de Urgel, que se compone de los lugares de Ribellas, La Alsina, Vilalta y Guardiola. Y de este Resumen se ha remitido copia a Dn. Salvador Pujals, agente de los Reales Consejos en Madrid, a 6 de agosto de 1768. Y en 28 de septiembre del mismo año se le an remitido los instrumentos que se notan a la fin del Resumen.* N° 134. AC. [sic] [10 f.].

[30] Cèdula real, dada en San Ildefonso, als 8 de agost de 1769, ab la qual declara Sa Magestad que la rectoria de Santa Maria de Ribellas, del bisbat de Urgell, no és de las compresas ab lo Concordat. Y que lo juspatronat de dita rectoria és, en tots mesos, propi de Dn. Domingo de Duran y de Múxica, baró de Ribellas, y dels seus successors en dita baronia de Ribellas.

Al peu de dita real cèdula se troba la registrata de ella a la Cúria de Urgell, als 16 de octubre de dit any 1769. N° 134. AD. [10 f.].

[31] 1769. Col·lació y pcessió de la rectoria de Santa Maria de Ribellas, del bisbat de Urgell, presentada dita rectoria per Dn. Domingo de Duran y de Múxiga com a baró y pocessor de la baronia de Ribellas, al Rt. Dr. Joan Baptista Blanch y Nunó, prevere, per mort del Rt. Francisco Vives, prevere, son últim obtentor. Feta dita col·lació a dit Dr. Blanch per lo Il·lm. Sr. Dn. Francisco Fernàndez de Xàtiva, bisbe de Urgell, a 6 de novembre 1769, y presa pcessió a 10 del mateix mes de novembre. N° 134. AE. [6 f.].

[32] Concordat fet entre Sa Santetat y lo Sor. Rey de Espanya Dn. Fernando VI, qual Concordat comprèn vuit articles que tenen mira sobre la presentació de diferents títols eclesiàstichs que executava Sa Santetat, y, després de dit Concordat, executa lo Sor. Rey de Espanya, y altres diferents punts, ab reserva de presentar Sa Santetat una dignitat de cada un dels bisbats de Espanya, que se troba senyalada en dit Concordat; dat en Roma, en Santa Maria la Major, baix lo Anell del Pescador, en 20 de febrer de 1753. N° 134. AF [10 f., vuit dels quals corresponen a un imprès sense títol que conté el Concordat, sense esment de lloc, impressor ni data].

[33] Real Decret y Ordenansa manadas observar per Sa Magestat en la col·lectació y distribució del producte de Espolis y Vacants y en la exacció de pensions y beneficis eclesiàstichs. Consta de dit Real Decret dat en Sant Lorenzo el Real, a 11 de nohembre de 1754, acompanyat de diferents capítols y butllas de Sa Santetat. N° 134. AG. [22 f. corresponents al fullet intitulat Real decreto, y ordenanzas mandadas observar por su magestad en la colectacion, y distribucion del producto de espolios, y vacantes, y en la exaccion de las medias-annatas de pensiones, y beneficios eclesiasticos, sense esment de lloc, impressor ni data].

[34] Còpia Simple. Consentiment donat per lo noble Sor. Dn. Domingo de Duran y de Múxiga, senyor del castell, lloch y terme y baronia de Ribelles

y llocs a ella annexos, y en est nom patró cert e induvitat de la parroquial iglésia de Santa Maria de dit lloch de Ribelles, a favor del Dor. Joan Baptista Blanch, prebere, rector de dita parroquial, per a resignar dita rectoria per via de permuta ab altre títol ecclesiàstich. Consta de dit consentiment ab acte rebut en poder de Joseph Ponsicó, notari apostòlich, ciutadà de Barcelona, a 6 agost de 1776. N° 134. AH. [4 f.].

[35] Col·lació feta per lo Il·lm. y Rm. Sor. Bisbe de Urgell al Rnt. Miquel Vernaus, licenciado en Sagrats Cànon y subdiaca de la parroquial iglésia de Santa Maria de Ribelles, per resigne feta per lo Rnt. Dor. Joan Baptista Blanch, prebere, son últim obtentor de ella, y per permuta de un personat fundat per dit Rnt. Vernaus, y tot mediant consentiment del noble Dn. Domingo de Duran y de Múxiga, senyor del castell, lloch, terme y baronia de Ribelles y llocs a ella annexos, com de la permuta, col·lació y posseció de dita rectoria consta en actes de la Cúria del Vicariat Ecclesiàstich de Urgell, a 14 y 17 desembre de 1776. N° 134. AL. [4 f.].

[36] Còpia simple. Testament de Dn. Joseph de Pons, fill natural de Dn. Joseph Joan de Pons, baró de Ribellas, lo qual Dn. Joseph de Pons, fill natural, als 3 de novembre 1695, va entregar son testament clos al Rt. Dr. Bonaventura Combelles, prevere y vicari perpètuu de Sanahüja, y, avent mort dit Dn. Joseph, fou publicat dit son testament als 6 de dit mes de novembre. N° 134. AK. [6 f.].

[37] Ribellas. Llicèncias per fer y per beneir la capella que Dn. Domingo de Duran té a la sua torre de Ribellas, del bisbat de la Seu de Urgell.

Als 2 de juliol de 1759, en Sanahüja, llicència concedida per lo Il·lm. Sr. Bisbe Dn. Francisco Joseph Cathalan per a fer y construir la dita capella, baix invocació de Nostre Sra. del Roser. Y se ha pagat per los drets de cúria 10 lliures, 4 sous, 9 diners.

Als 17 de mars de 1760, llicència donada per beneir la sobredita capella, com consta a la Cúria de la Seu de Urgell, y se ha pagat per los drets [en blanc].

Al peu de esta llicència consta de la benedicció de dita capella, feta per lo Rt. Francisco Vives, prevere y rector de Ribellas, als 7 de maig de 1760. N° 134. AL. [6 f.].

[38] Concessió y facultat donada per lo noble Sor. Dn. Anton de Duran y de Bastero, peraquè durant son beneplàcit y de sos successors, y no més, lo Rnt. Rector de Ribellas pugua habitar, sens paga de lloguer algun, en la casa del castell de Ribellas, conservant, emperò, la casa antiga y pròpia de la rectoria, nomenada la Abadia. En poder de Francesch Portell, notari públic de número de Barcelona, als 5 maig de 1791. N° 134. AM. [4 f.].

[39] Procura per demanar lo permís que lo rector de Ribellas pugua estar en la casa del castell. N° 134. Llettra AN. [2 f.].

[40] Concessió y facultat donada per lo Sr. Dn. Anton Duran y Bastero al Rt. Dor. Pere Jolonch, rector de Ribelles, peraquè, durant son beneplàcit, pugua habitar la casa del castell, conservant, emperò, la casa de la rectoria, dita la Abadia.

Nota. Dins és la procura feta per dit Sr. Rector a favor de Anton Jolonch, son germà, en la Seu de Urgell, als 14 febrer 1796, en poder de Esteve Guarda, notari públic de dita ciutat. En poder de Francesch Portell, notari públic de número de Barcelona, als 14 març de 1796. N° 134. Llettra AO. [6 f.].

[41] Col·lació de la rectoria de Ribelles feta per lo Il·le. Sr. Dn. Joan Soler, ardiaca de Berga, sede vacant, a favor del Rt. Dr. Pere Jolonch, de Peramola, antes rector de Llussàs, a presentació de Dn. Anton Duran y Bastero, baró de Ribelles, ab despaig dat en dita ciutat de Urgell als 12 febrer 1796. Y al peu de ell és la pcessió presa als 14 de dit mes y any.

Se enclou també una còpia simple de la presentació de dita rectoria feta per dit de Duran al mateix Dr. Jolonch, als 10 janer 1796, en poder de Francesch Portell, notari públic de Barcelona. N° 134. llettra AP. [6 f.].

[42] [*Documents solts annexos al llibre*]:

[42.1] [*Carta de Joan Vilalta, prevere i vicari de Ribelles, a Anton de Duran, comunicant-li el traspàs del Sr. Rector. Ribelles, 28 novembre 1795*].

[42.2] Pretendents per la rectoria de Ribellas. [1795. 30 documents].

[42.3] Decret de visita de la iglésia de Ribelles dat per lo Il·lm. Sr. Dn. Francisco de la Dueña y Cisneras, bisbe de Urgell, als 7 de setembre 1800 en la mateixa parròquia, lo qual és molt honorífich als senyors de dita baronia. Altre decret del mateix Il·lm. Dat en Sanahüja als 17 juliol 1804, molt honorífich al Sr. Rector de Ribelles y als senyors de dita baronia. [1800 i 1804. 2 documents].

II

1795, novembre, 28. Ribelles.

Carta de Francesc Vernaus a Anton de Duran i de Bastero, baró de Ribelles.

Ribelles, novembre 28 de 1795.

Mol sor. meu Dn. Anton de Duran, no puch deixar de partisipar la fúnebre desgràsia de mon germà rector, qual tems ha que estave sens veu y ab rameys y tot[s] sos rameis no an estat bons per sa salut, lo que vuy, dia 27 de dit mes, a les 11 hores de la nit, se ha servit Déu pasar a major vida la sua ànima, lo que ho partisiparà al seu fill y Dr. Blanch. Y lo que mos avem de aconsolar que tots avem de morir. Ha rebut tots los sants sagramens y fet testamén. Y, aixís, si V. m. se li acomoda res que jo puga fer, no me escase, que lo tinch presén tots los dies. Si V. m. here gustós, y mersè que li-n farie, de vol volguer [*sic*] donar la dita rectoria ab un que hés mol àbil y benvolgut dels faligresos, lo que antes here rector de Palou, de dit bisbat, vaïns de esta parròquia. Ara hés rector de Llusàs. Lo que her[e]n mol amichs ab mon germà difun, lo que se ha esopegat en esta venir-lo a vesitar-lo, lo que dit à pres lo

seu testamén. Hés home mol inteligén y fill de bona casa. Lo que juntamén jo lo i estimaria y los de la parròquia també. Lo que V. m. podrà pendre sus informes. Lo que, si V. m. vol que vinga dit en eixa, m'o escriurà per lo correu. Y mànie a son servidor.

Francisco Vernaus.

Al Sr. Dn. Anton de Duran y Móxiga [*sic*] guarde molts anys. Barcelona.

III

1795, desembre, 4. Puigcerdà.

Carta de Jacint Descatllar a Anton de Duran i de Bastero, baró de Ribelles.

(Rebuda a 11 desembre)

Puigcerdà, 4 desembre de 1795.

Charíssim germà Dn. Anton: celebraré tots continuiïn en passar-ho sens novadat y que la germana igualment se vaja restablint. Jo, dende dimars, que no he axit per haver agafat un constipat. He suat y, gràcias al Senyor, me trobo bé.

Estos dias vas saber, per haver-ho dit lo Sr. Dr. Miquel Esparó, que lo Sr. Rector de Ribellas havia mort y que li hauria demanada la rectoria per lo seu nabot a no haver estat promogut per lo Sr. Bisbe ara, novament, en una de bona, per qual motiu he resolt escriurer a V. m. suplicant-lo si tindria a bé concedir-me eixa gràcia de presentar-la, essent-ne V. m. dueño de donar eix bossí de pa, a un capellà molt amich meu, home de las majors circumstàncies per qualsevol pessa curada, bon theòlach, molt bon moralista, que sis anys ha estat y ho és actualment curat en esta vila, que, com V. m. sap, curat en una vila sis anys és més que vint anys en un poble, per lo molt enredo hi ha y treball en una població gran que no en un poble, havent-se trobat passar los quinze dias seguits a casa de malalts per ajudar-los a bé morir, confiant-li a ell lo vicari de esta tot lo pes de la parròquia, coneixent-lo capàs, expedit per qualsevol assumpto delicat. Y en est temps de emigració ha estat cerca de un any en eix poble de Esplugas regentant la parròquia per ser lo rector farit, vell y lelo. Y lo poble lo portaba en palmas, que tingueren lo major sentiment quant se'n tornà en esta tots los parroquians. Subgecte que-s fa estimar de totom. A no ser home de tot desempeñ, ja no li proposaria. Solament perquè se faria molt bona elecció. Y, com té ja la cura, ja no tindria de presentar-se a exàmens, per ser ja aprobat, que és una gran circumstància per rahó que, V. m. ja sab, los bisbes tots són jalosos y no-ls fa ple que ningun dels que ténan eix dret ne preséntia, que totas voldrían ells donar-las. Ab això, lo pobre que-s presenta en eixos lances lo fan passar per *ignem et aquam* y procurán sempre en fer-los quedar mal als exàmens. Y eix seria fora de tot això. Jo demano per eix subgecte, que és lo Rt. Rafael Arró y Guitart, que seria una particular satis-

facció ne tindria com si fos per mi mateix o per un germà meu, perquè estich cert y assegurat que lo seu poble de Ribellas lo portarían en palmas y ne estarían més que contents per lo bon exemple y enseñansa los donaria. Penso no trobarà V. m. a mal que jo prenga eixa llibertat y suplico de nou ab totas instàncias que si pot afavorir-me y servir-me ho fassa, que seria particular goitg per a mi.

Estimaré dónia la inclusa a la germana, ab mil afectuosas expressions al Sr. Dn. Domingo, Francisco Xavier, noyas, Sr. Dr. Blanch y Mn. Ignaci, y dispòsia ab tota amistat de son apreciat germà servidor.

Jacintho Descallar.

Charíssim germà Dn. Anton de Duran.

IV

1795, desembre, 26. Guardiola.

Carta de Felip Ribera, batlle de Ribelles, a Anton de Duran i de Bastero, baró de Ribelles.

(Rebuda a 9 janer 96)

Molt Il·le. Señor:

Per la mort de nostre Sor. Rector, que glòria gose, tinch per cert haurà estat copiós lo número dels que hauran sollicitat a V. S. la rectoria, però no vull passar per alt lo fer-li present quant seria de universal aplauso y utilós a esta sa baronia y no menos la alegria de tots sos vassalls lo posar V. S. sos ulls en lo actual rector de Cabanabona, reverent Ramon Jou, qui des de lo dia de l'ingrés a son curat ha assistit en totas las ocurrèncias espirituals als pobles de Guardiola, Vilalta y Alsina, de nit y de dia, ab lo major gust y contento, atrahent ab assò los ànimos de sos habitants, clamant tots a una veu y dient «Que ditxa seria la nostra si lo poguéssim tenir per rector!». Y en veritat podem tots afirmar que és subjecte de la major satisfacció, enemich de ruïdos, zelós en son ministeri e irreprehensible en son modo de obrar. No tinch mèrit algun per a obligar a V. S. a condescendir a semblant sollicitud, si bé tenen alguna proporció los de dit señor, quals penetrarà millor V. S. ab son elevat coneixement. Déu guarde a V. S. molts anys.

Guardiola, 26 de desembre de 1795.

Affecte servidor y vassall de V. S.

Feliph Ribera, batlle.

Molt I. S. Dn. Anton Duran y de Bastero.

V

1795, desembre, 27. Cabanabona.

Carta de Ramon Jou, rector de Cabanabona, a Anton de Duran i de Bastero, baró de Ribelles.

Cabanabona, desembre 27 de 95.

Molt venerat Sr. meu:

Señor: noticiós que sa señoria estava ab lo ànimo de presentar la rectoria de Ribelles, baronia de sa señoria, al més benemèrit se presentaria a son patrocini, me he determinat exposar mos mèrits devan dels ulls de sa señoria perquè, vistos estos, se digne beneficiar-me ab la presentació del sobredit curat.

Lo pretendent és Ramon Jou, rector de Cabanabona, natural de la vila de Sanahüja, bisbat de Urgell, de edat coranta-un any. Ha estudiat tres anys de filosofia, tres anys de theologia escolàstica y tres anys de theologia moral en lo seminari tridentino de la Seu de Urgell, sen un dels col·legials de número de dit seminari tots estos nou anys de estudi, haont se ordenà de presbítero. Y luego después fou elegit cura pàrroco del poble de Ancerall, hont residí sis anys, y después fou promogut a la vicaria perpètua de Sant Julià de Lòria, Valls de Andorra, qual vicaria regentà dos anys. Y ara, set anys y sis mesos, que resideix en la rectoria de Cabanabona, baix la invocació de sant Joan Baptista, ha fet sis oposicions als beneficis vacants de aquest bisbat de Urgell.

Aquestos, Sr., són los mèrits del reverent Ramon Jou, rector de Cabanabona, que, confiat de la innata bondat de sa señoria, se los presenta, esperan los tindrà presents perquè, a vista de estos, púguia lograr la gràcia de dita rectoria de Ribelles, que Déu Sr. nostre lo-y primiarà, al que suplica felicite molts anys la vida de sa Sri^a.

Que besa la mà de S. Sri^a, Ramon Jou, rector de Cabanabona.

Apreciat Sr. Dn. Anton de Duran.

Barcelona, 2 janer 1796.

Molt Sr. meu: quédan en mon poder los mèrits que ab la sua affectíssima de 27 del passat se serveix enviar-me, y al pas que tinch molts empeños y molts pretendents, no deyxaré de tenir-o present quant pàsia a la elecció.

Celebro etc.

VI

1796, gener, 8. Lluçars.

Carta de Pere Jolonch, havent estat triat rector de Ribelles, a Anton de Duran i de Bastero, baró de Ribelles.

Llussàs, 8 janer de 96.

Molt il·lustre señor:

Molt Sr. meu y mon més apreciat dueño: ab molta turbació mesclada de contento acabo de llegir la apreciadíssima de V. S., vehent que la benignitat de V. S. se ha dignat aténdrer mos curts mèrits en la pretenció de la rectoria de Ribellas, per la qual me ha elegit V. S. Y si com coneix lo molt deutor que quedo a V. S. encontràs termes ab què poder-o explicar quedaria menos defectuosa ma obligació. Dono a V. S. las més rendidas gràcias y espero poder-las-hi donar més cumplertas lo dia 14 o 15 del corrent, que, ajudant Déu y cessant las fortas plujas, tindrè la honra de conèixer y mostrar-me agrahit a V. S. y a tota la sua il·lustre família, a qui se dignarà V. S., ja des de ara, oferir mos respectes. Jo procuraré, en quant estiga de ma part, a cumplir las piadosas intencions de V. S., aplicant mon curt talén y forças per a procurar lo profit espiritual y temporal dels estimats vassalls de V. S. Y queda suspirant per poder-se sacrificar a las insinuacions de V. S. son més obligat capità y atent servidor, que besa la mà a V. S.

Pere Jolonch, rector.

M. I. S. Dn. Anton Duran y de Bastero.

VII

1796, gener, 9. Guardiola.

Carta de Joan Argelich, regidor de l'Ajuntament de Ribelles, a Anton de Duran i de Bastero, baró de Ribelles.

Guardiola y jener 9 de 96.

Mon venerat mi Sr. Dn. Anton: fins vuy, encontran-me en Guissona, no he rebut la de sa señoria de 19 del pasat y la del dia 6 de est la vay rébrer air. Y, vist lo contingut en ellas, li dich que no tinguie ningun temor de que lo Dtor. Jolonch tinguie ninguna pretenció en Madrit, pues jo ne estich sert. Encara que és veritat que dit Sr. à tingudes sas pretencions, no és de atmirar, però ara, avén-se sa sañoria dicnat nomenar-lo per rector de Ribelles, tota pretenció serà deixada, lo que ja li só partissipat. Y li-n dono les gràcias y jo de ma part també les i dono, però no sé com donar-les-i. Y, aixís, ja que sa Sen^a se à dicnat fer-me aqueixa gràcia, li suplico ab tota atenció que se les donie sa Sen^a mateix pues jo no só capàs de donar-les-i.

Sabrà sa Sen^a que tenim la collita molt ben preparada y avui està ploient, que penso que serà lo sentro de la collita, que és quant se m'hofereix, quedant en lo interin molt prompte per servir-lo. Déu lo guarde molts anys.

Tantes expresions a Dn. Francisco y Dtor. Blanch, y sa S^a se les pendrà a medida de son gust, de mi y de la Tecla, y tots nos alegam moltíssim que sa Se^a àgie recobrat de la indisposició que estave.

Besa la mà de sa Sen^a son affecte y segur servidor.

Joan Argelich.

VIII

Sense data [1795-1796]

Carta de l'Ajuntament de Ribelles a Anton de Duran i de Bastero, baró de Ribelles.

Molt il·lustre señor Dn. Anton de Duran y de Bastero, señor de la baronia de Ribellas.

Lo Ajuntament de batlle y regidors de la baronia de Ribellas, ab la més atenta veneració a V. S., expòsan que, luego que se presentà lo reverent Miquel Font, ecònomo, nombrat per lo il·lustríssim señor bisbe de Urgell per a regentar esta parròquia, lo reverent Joan Vilalta, vicari de la mateixa, representà a dit señor ecònomo que, si era de son agrado, continuaria ell la vicaria fins a últims de juny de 1796, en què feneix lo any de sa conducció. A lo que respongué lo reverent ecònomo que li pareixia molt bé, en quant de ell dependia, lo que se li proposava, però que se li oferia algun reparo respecte dels gastos que se oferirían havent de donar la taula al vicari, com feia lo difunt rector. Y que, com lo Il·lm. Sr. Bisbe no li havia fet taxa de fruits, se exposava a pèrdre lo que adelantàs per a dit efecte. Y, ayxís, que no podia concedir menos que estés assegurat de V. S. que lo nou rector li abonaria los gastos que se oferéscan per lo manteniment del vicari.

V. S. ja veu lo trastorn tan gran que han de tenir los pobles de la Alsina y Vilalta si han de quedar ab una sola missa, y que precisament han de quedar molts sens ohir-la, especialment en lo ivern, que és tan curt lo dia y que per lo rigor del fret està gelat lo riu y no poden vells ni criaturas transitar. En esta lamentable situació havem pensat recórrer a la pietat de V. S., comfiats que los sentiments de amor que sempre havem experimentat de V. S. no nos deyxaran desconsolats en la present ocasió.

Al mateix temps, representan també los dits pobles que may millor que en esta ocasió poria posar-se en execució lo projecte de posar un vicari de fixa residència en lo poble de Vilalta, com sap V. S. que se havia proposat en anys passats.

De tot lo que esperam que V. S. nos donarà prompta resposta, especialment en punt de poder continuar lo Sr. Vicari a servir-nos, que per la present és lo

punt més interessant. Tot lo que li suplicam rendidament y confiam lograr de la bondat de V. S. Déu lo guarde los anys de son agrado com li suplícan sos més obligats vassalls, que sa mà besen.

Per Felip Ribera, batlle, que no sab de escriúrer, Joan Argelich. Per los demás regidors, que no saben de escriúrer, Miquel Fornells, regidor.